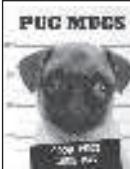

САБАЧЫ БІЗНЭС

КРЫЗІС
УДАРЫ
І ПА ЯМУ

СТАР. 5

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ТУТ І ЦЯПЕР

СТАР. 7

УМОЎНАЯ ВОЛЯ –
УМОЎНЫ
ДАБРАБЫТ

3.03.10-9.03.10 г.

ІДЭАЛАГІЧНЫ КАКТЭЙЛЬ

Напярэдадні мясцовых і прэзідэнцкіх выбараў цікавасць да змесціва галоў электарату з боку ўлад расце шалёнымі тэмпамі.

ТРЕБА ІСЦІ АД ЖЫЦЦЯ

Як паведамляе сайт [naviny.by](#), жлобінскія ідэолагі нядайна выпусцілі бюлетэнь "для аказання метадычнай дапамогі намеснікам кіраўнікоў па ідэалагічнай працы прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый раёна". Складальнікам дапаможніка з'яўляецца аддзел ідэалагічнай працы Жлобінскага райвыканкама. Тыраж — 100 экзэмпляраў на 114 ідэолагаў у гэтым раёне.

Нагадаем, што 17 лютага на семінары ідэалагічных супрацоўнікаў Мінскай вобласці першы намеснік кіраўніка прэзідэнцкай адміністрацыі Наталля Пяткевіч патлумачыла, што ў сучасных умовах "патрэбен нефармальны падыход. Час лозунгаў мінуй. Трэба ісці ад жыцця, выходзіць з патрэб людзей".

Сказала Пяткевіч і фразу, якая тычылася ідэалагічнай працы ў цэлым і амаль адразу стала "крылатай": "Танчэй, мудрэй, хітрэй".

Пэўна, жлобінскія "вертыкальшчыкі" і кіраваліся ў сваіх апошніх дзеяннях менавіта гэтай фразай. У брашуры насельніцтва падзелена на пэўныя катэгорыі, з якімі трэба працаваць, і апісаны падрабязны манежнік гэтай работы.

Напрыклад, у работе з беспрацоўнымі "важны дабрачынныя насццы, індывидуальная праца і фарміраванне актыўусярод іх". Праўда, як будзе фарміравацца гэты актыў, не гаворыцца.

З хатнімі гаспадынямі, "якія слаба далучаны да палітычнага жыцця", плануецца працаваціць работу "ад дзвярэй да

Савецкая ідэалогія пакуль дамінуе

дзвярэй". Але неяк слабавата верыцца, што палітычная свядомасць хатніх гаспадынь ад гэтага моцна вырасце.

На прадпрымальнікаў можна ўздзейнічаць праз "лабіраванне іх інтарэсаў і культурна-нацыянальныя цэнтры, зямляцтвы, рэлігійныя і жаночыя арганізацыі". Дарэчы, у нашай краіне сама слова "лабіраванне" знаходзіцца ледзь не пад забаронай. Але калі гаворка ідзе пра сімпатыі выбаршчыку, то тут, пэўна, можна зрабіць выключэнне з правіл і датычна гэтага слова.

Ну і гэтак далей...

ТОЛЬКІ ДВА ПАСТУЛАТЫ?

Калі шчыра, то аўтарам згаданай брашуры нельга адмовіць у пэўным крэатыўным падыходзе. Вось толькі ці маюць усе гэтыя "напрацоўкі" адносіны да фарміравання нацыянальнай ідэалогіі? Вядомы палітолаг **Віктар Чарноў** абсалютна перакананы, што не:

Заканчэнне на стар. 3

МАКАВЫЯ РАДАСЦІ

УМОЎНАЯ ВОЛЯ –
УМОЎНЫ
ДАБРАБЫТ

АКТУАЛІІ

БОЛЬШАЯ АКТЫУНЯЯ ЖАНЧЫНЫ

У краіне працягваецца кампанія па зборы подпісаў за кандыдатаў у дэпутаты. Члены ініцыятыўных груп адзначаюць, што выбаршчыкі ў сваёй большасці пазітыўна ставяцца да гэтай працы і часта праяўляюць цікавінкі.

За вечар, як кожуць сябры незарэгістраванай Партыі БХД, можна сабраць 30-40 подпісаў.

— У большасці сваёй выбаршчыкі ставяцца да нашай працы прыязна, — расказаў Багуслаў Унгур, член ініцыятыўнай групы па зборы подпісаў за аднаго з кандыдатаў БХД. — Хачу адзначыць, што жанчыны больш актыўныя ў палітычным плане і праяўляюць большую зацікаўленасць да таго, за каго яны ставяць подпісы. Многія хоцьця атрымаць дадатковую інфармацыю пра кандыдата, зразумець яго пазіцыю, нават пунктамі яго праграмы цікавіцца, хоць час агітацыі яшчэ не наступіў. Мужчыны ў гэтым плане, канечно, адстаюць.

Пры гэтым Багуслаў Унгур дадаў, што прыкладна 20% выбаршчыкаў не вераць, што тия кандыдаты, за якіх зараз збіраюцца подпісы, будуть адстойваць іх інтарэсы, і часта кожуць, што гэта марная справа.

**ПРАВААБАРОНЦЫ ЗА
СВАБОДНЫЯ ВЫБАРЫ**

ЧАМУ Ў НАС ПАВЯЛІЧВАЕЦЦА КОЛЬКАСЦЬ СУІЦЫДАЎ?

ВАЛЯНЦІН АКУДОВІЧ, ФІЛОСАФ:
«СТАЛІ ДОБРА ЖЫЦЬ».

— Калі глядзеца на тэндэнцыю суіцыдаў у Еўропе, то яна амаль заўсёды звязана з паляпшэннем жыцця. Найбольшая колькасць самагубстваў у нядаўнія часы адзначалася ў Швецыі. Калі разглядаць гэтую сітуацыю абстрактна, то можна сказаць, што ўзровень жыцця ў беларусаў павышаецца. Але гэта вясёлая рэмарка не зусім да месца. Нельга звязваць павелічэнне колькасці самагубстваў з эканамічнымі прычынамі. Самы просты прыклад. Падчас мінулай вайны і акупацыі самагубстваў практична не было. Калі чалавек стаяў перад проблемай элементарнага выжывання, ён імкнётся выжыць. І ў якіх умовах ён выжываў, было другасным момантам. Таму звязваць самагубства з тым, што мы сталі горш жыць і што крызіс на нас так моцна паўплываў, будзе надта простиравіць. Вось днімі студэнт-выпускнік, які не хацеў ехаць у правінцыю па размеркаванні, выкінуўся з акна, як быццам яго ў канцлагер адпраўлялі. 20 % росту — гэта ўражвае і палохае. Я ніколі не паверу тым, хто адкажа, чаму гэта адбываецца. Думаю, што скакок самагубства не вынікае з нейкіх сітуацыйных прычын. Тут патрэбны вельмі глубокія даследаванні.

ВОЛЬГА КАРПОВІЧ, НАСТАЎНІЦА:
«ЛЮДЗІ ГЛЯДЗЯЦЬ НА СВЕТ ПРАЗ РУЖОВЫЯ АКУЛЯРЫ».

— Сённяшнія падлеткі нацэлены на дабрабыт, паспяховасць. А рэальна дазволіць сабе прагрэсіраваць у бок дабрабыту могуць адзінкі. Моладзь не гатова да рэальнасці. За поспехам стаіць праца, і няма нікіх гарантый удачы, багацця. Маладыя не готовы прымаць удары лёсу. Яны хочуць атрымліваць прыгожае

АФІЦЫЙНА

У 2009 годзе колькасць суіцыдаў у Беларусі вырасла на 20,7 % у параўнанні з 2008 годам. Пра гэта паведаміў міністр аховы здароўя Васіль Жарко 26 лютага на калегіі Міністэрства аховы здароўя ў Мінску. Паводле яго слоў, на 100 тыс. насельніцтва летась прыпадала 28,3 суіцыда. Больш за ўсё самагубстваў (75,8 %) здзейснена асобамі працаўніцтва.

Як заявіў міністр, сёння патрабуецца вырашэння праблемныя пытанні, звязаныя з арганізацыяй і функцыянаваннем службаў псіхічнага здароўя. У прыватнасці, у краіне адзначаецца дэфіцит псіхолагаў, падрыхтаваных для працы ў згаданых службах. Як лічыць Жарко, наспела неабходнасць у распрацоўцы новай рэдакцыі закона «Аб псіхіяtryчнай дапамозе і гарантыях правоў грамадзян пры яе аказанні».

Рыса паміж смерцю і жыццём асабліва тонкая для маладых

жыццё, не ўмеючы браць на сябе адказнасць і аддаваць. А часам побач яшчэ і не аказваецца блізкіх людзей, якія бмаглі гэта растлумачыць ці спыніць укрытычны момант. Людзі трапляюць у псіхалічную пастку, бо з дзяцінства настроены бацькамі і грамадствам «на лепшую долю». Трэба вучыць маладых людзей глядзець на жыццё рэальна з дзяцінства і рэальна сябе ацэніваць, каб пасля не расчароўвацца.

АЛЕСЬ АНЦІПЕНКА, ФІЛОСАФ:
«З-ЗА АДСУТНАСЦІ САЦЫЯЛЬНЫХ
ПЕРСПЕКТЫЎ».

— Вельмі лёгкае пытанне. Адзінае, што я хацеў бы ўдакладніць, дык гэта статыстыку: у якім узросце людзі здзяйсняюць такі нядобры акт, распарађаюцца сваім жыццём, не маючы на тое права? Хутчэй за ўсё, у дыяпазоне ад студэнцкага ўзросту да сарака гадоў. То бок суіцыды звязаны з няпэўнасцю сацыяльнага статусу, пераходным перыядам у жыцці. Гэта неабязважкова пераход ад дзяцінства да юнацтва ці ад юнацтва дасталасці, але ўсё роўна гэта

нейкае разбурэнне звычайных умоў жыцця і адсутнасць выразных перспектыв. Калі статыстыка паказвае на тое, што суіцыды здзяйсняюць пераважна маладыя людзі, можна адназначна сцвярджаць: галоўным фактам павелічэння колькасці суіцыдаў з'яўляецца памяншэнне сацыяльных перспектыв у нашым грамадстве.

ІРЫНА, СТУДЭНТКА:
«З-ЗА АБЫЯКАВАСЦІ».

— Вакол пануе абыякавасць. Разам з эканамічнымі проблемамі існуе дэфіцит любові. Самагубства здзяйсняюць альбо тыя, хто нікога не любіць, альбо тыя, каго ніхто не любіць. Да асобы ставяцца, як да прадукту — як да рук, кашалька, галавы. У нашым грамадстве не прынята ставіцца да чалавека, як да асобы. Шэрасць вітаецца, талент заціскаецца. І не кожны гэта вытрымлівае. Людзі, не маючы магчымасці сябе рэалізаваць, альбо співаюцца, альбо з'яджаюць за мяжу, альбо вешаюцца. Вось калі ўсе таленавітые з'едуць, сап'юцца і павесяцца, тады, напэўна, Беларусь і зажыве...

ЗМІЦЕР ЛУПАЧ, ЖУРНАЛІСТ (ГЛЫБОЧЧЫНА):
«ДЭГРАДАЦЫЯ І П'ЯНСТВА».

— Я лічу, што на гэту статыстыку ўплываюць жабрачы ўзровень вясковага жыцця і празмернае ўжыванне алкаголя. Людзі не бачаць для сябе іншага выйсця. У маёй ваколіцы летась два чалавекі скончылі жыццё самагубствам. У суседнія вёсцы нават жанчына пайшла з жыцця такім чынам, а гэта — рэдкая з'ява. Аднаму мужыку было ўжо 70 гадоў. Другога, саракагадовага, жонка кінула. І тэндэнцыя пэўная ёсць. Бо дваццаць гадоў назад, калі людзі страчвалі сапраўды вялікія гроши на ашчадных кніжках, так не вешаліся, як сёння. Дэградацыя, п'янства і безнадейнасць — вось мой адказ.

Заканчэнне.
Пачатак на стар. 1

“Мяркую, што ў жлобінскім выпадку гаворка ідзе пра выпрацоўку нармальнага адраснага падыходу да мясцовых выбаршыкаў. Нехта там сапраўды азнаёміцца з тэхнолагіямі правядзення выбарчых кампаній і вырашыў, што называецца, прымяніць іх на справе. Ідэалогія ўяўляе сабой нешта зусім іншае”.

На думку Чарнова, увогуле сама па сабе ідэалогія існуе выключна ў таталітарных дзяржавах, а ў нармальных ёсьць агульная сістэма каштоўнасцей: “Такая сістэма фарміруеца паступова, забіраючы ўсё лепшае ад платформ вядучых палітычных сіл краіны. Напрыклад, лібералы прапануюць і змагаюцца за свабоду слова і сходаў, сацыял-дэмакраты — за сацыяльную абароненасць розных слоў грамадства, нацыяналь-

на заангажаваныя партыі і сілы — за фарміраванне пай-навартаснай нацыі і г.д. У нас жа, як вядома, пакуль мае месца пусты набор агульных фраз ды бясконцыя ссылкі на прыклады геральдичнага мінулага беларусаў. Прычым пачынаючы выключна з 1917 года”.

Былы кіраунік галоўнага прадава в а в о г а ўпраўлення презідэнцкай адміністрацыі (1997—2000

гг.) **Аляксандар Пласкавіцкі** перакананы, што наша ідэалогія, па вялікім рахунку, звужаецца да двух пастулатаў: “Першы: любі презідэнта. Другі: усё астатнє рабі без асаблівых краінасцей. У свой час, на-колькі я ведаю, былы міністр замежных спраў Іван Анта-

новіч і галоўны рэдактар газеты “Советская Белоруссия” Павел Якубовіч спрабаваў сфарміраваць нацыянальную ідэалогію, але на дадзены момант маем тое, што маем”.

Дарэчы, Наталля Пяткевіч даволі працяглы час працевала менавіта пад кірауніцтвам Пласкавіцкага. Тады былы кіраунік галоўнага прававога управління презідэнцкай адміністрацыі не заўважыў у яе жадання выпрацоўваць і ма-чаваць дзяржаўную ідэалогію.

ТАНЧЭЙ, МУДРЭЙ, ХІТРЭЙ

Пікантна, што кіраунік НДТРК Аляксандар Зімоўскі ў сваім чарговым тэксле на тых жа **naviny.by** дастатковая кліпа адаўваўся аб узроўні ідэалагічнай працы ў краіне ўвогуле. Непразрысты намёк быў адрасаваны ні каму-небудзь, а менавіта Наталлі Пяткевіч: “Нідаўна ўзорны беларускі ідэолаг быў тоўсты, тупаваты і прастадушны. Перад тварам пастаўленых задач ён часам-такі захоўваў цвярозы разум і цвёрдую памяць альбо разам страчваў і тое, і другое. Не то што цяпер! Цяпер усё танчэйшае, мудрэйшае і хітрэйшае. Атрымаеш ў працу цыркуляр, і проста смешна: відаць, што памяць у аўтараў цвёрдая, а цвярозага разуму як і не было. Атрымаеш наўзდагон наступны — і здзіўляешся, адкуль узялося ў іх столькі цвярозага разуму? І куды падзелася ўся

цвёрдая памяць? Не ідэалогія, а сляза камсамолкі”.

У тэксле абыгрываеца тая самая “крылатая” фраза Пяткевіч: “Танчэй, мудрэй, хітрэй”.

Акрамя таго, Зімоўскі канстатаваў, што “кампанія па выбарах Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р.Лукашэнкі разгортваеца, propos, пры поўнай адсутнасці афіцыйнай ідэалогіі”.

Калі ўжо прадстаўнікі вышэйшага ўладнага эшалона па-рознаму глядзяць на такі прадмет, як ідэалогія, то сапраўды ўзнікае правамернае пытанне: ці існуе яна на дадзены момант у нашай дзяржаве?

СПРЭЧАК НЯМА ТОЛЬКІ НАКОНТ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ

Як сцвярджае Віктар Чарноў, пакуль у нашым грамадстве ёсьць поўная згода толькі наkonту аднаго пункта меркаванай агульной сістэмы каштоўнасцей — гэта незалежнасць: “Наконт усяго астатнага поўны туман, Не тое, што паміж шараговымі беларусамі, паміж элітамі беларускага грамадства няма нацыянальнага кансенсусу. Аб якой ідэалогіі тады можна гаварыць? А нашы суграмадзяне ў сваёй большасці вельмі прагматычны і прыземленыя. Іх аднымі брашурамі, няхай і “прастунутымі”, не возьмеш”.

Не, не возьмеш.

ВІКТАР АЛЯШКЕВІЧ

ДАСЛОЙНА

З выступу Аляксандра Лукашэнкі на адкрыцці семінара кіруючых супрацоўнікаў рэспубліканскіх і мясцовых дзяржаўных органаў па пытаннях удасканалення ідэалагічнай працы ў сакавіку 2003 года:

— ...3 іншага боку, мінула прыкладна 10 гадоў, і мы сёння ўсведамляем, што мы страпілі. І я ўжо аб гэтым гаварыў: саме галоўнае — мы страпілі добра адладжаную жыццём сістэму ідэалагічнай працы. А ў савецкія часы, трэба аддаць належнае, гэта была нядрэнная сістэма, і нам не варта ад яе адмаўляцца. Ды мы і не спрабавалі адмаўляцца, хутчэй за ўсё, мы спрабавалі захаваць гэту сістэму, пазбавіўшыся ад непатрэбнага баласту, але ў нас і гэтага не атрымалася. І больш за ўсё з-за нашай лянаты і нежадання працаўцаў у гэтым напрамку, а не па прычыне непадрыхтаванасці кадраў. Таму што прасцей на-даіць, атрымаць прыплод ці вытачыць гайкі і балты. Паднімь эканоміку прасцей, чым наладзіць сістэму ідэалагічнай працы, выбудаваць яе і атрымаць ад яе эффект.

БЕЗ ЗАРОБКАЎ. БЕЗ ПРАЦЫ. БЕЗ ПЕРСПЕКТЫЎ

Супрацоўнікі буйных мінскіх заводаў і фабрык канстатуюць няпоўную заня-тасць, істотнае скарачэнне заробак, скасаванне прэміяльных выплат.

Майстар аднаго з цэхай **завода спе-цияльнай тэхнікі “Амкадор”** кажа, што размовы пра скарачэнні датычна гэтага прадпрыемства не зусім актуальныя — людзі масава звольняюцца самі: “Тут стращаўца, у прынцыпе, няма чаго, бо заробак нічымы. Няма за што трymацца. Зарплата ў рабочых-здзельшчыкаў панізілася вельмі істотна. У ITP за студзень выплатілі мінімальную прэмію, а да студзеня ніякіх прэмій увогуле не было. Мы працуем не на канвееры, а на стацыянарных пастах, дык працы амаль няма. Таму перспектывы-

вы даволі цымняныя, хоць пра скарачэнні персаналу ніякай інфармацыі не было”.

Аналагічная сітуацыя на **мінскім за-водзе буйнагарытнай бытавой тэхнікі “Атлант”**. Рабочы канвеера кажа, што крыйзіс адбіўся на заробках, аднак не перашкодзіў з размахам аздобіць заводскі клуб:

“13-тую зарплату не плацяць, хоць згодна з калектыўнай дамовай трэба было заплаціць па выніках яшчэ пазамінулага года, калі крыйзісу не было. Мы тады цалкам адпрацеваўся па норме, без прэтэнзій. Павінны былі заплаціць прэміяльныя, але грошай ніхто так і не дачакаўся. Хоць паводле дамовы былі абавязаны. Гэта ёсьць адкрытым парушэннем калектыўнай дамовы”.

Па-ранейшаму няма пэўнасці аднос-

Пагрузчыкі “Амкадор” ужо не карыстаюцца ранейшай папулярнасцю

на будучыні **мінскага завода “Мотаве-ла”**. Аўстрыйскі інвестар так і не здолеў ажыўіць вытворчасць, а некалькі соцен рабочых заняты пераважна прыбраннем тэрыторыі.

ІГАР КАРНЕЙ

Чарговая ёўракампанія беларускіх музыкаў мае вельмі сумніўныя перспектывы. На «Ёўрабачанне» ў Осла ад нашай краіны паедзе нікому не вядомая група, якая, аднак, мае эксклюзіўны «плюс» — у яе склад уваходзяць салісты презідэнцкага аркестра.

Калі раней скандалы, звязаныя з «Ёўрабачаннем», у Беларусі пачыналіся дзесяці на этапе выбару выканануць, то гэты разам разборкі стартаўвалі адразу пасля папярэдняга, маскоўскага конкурсу. Раз'юшаны Лукашэнка заяўві:

— Мне уже это прилично надоело: болтовня, драка и прочее. Старъё, хлам, собирались вокруг этого, пиарят, а может ещё и деньги делят. Будут заменены и компании, и люди. Всё будет заменено.

Кіраўнік дзяржавы загадаў, каб справы па «Ёўрабачанні» Першы канал, які некалькі разоў няўдала прадзюсіраваў беларускіх удзельнікаў конкурсу, перадаў канкурэнтам — АНТ. Яго старшыня Рыгор Кісель быў надта задаволены такім развіццём падзеі. Ён ужо спланаваў, што на «Ёўрабачанне-2010» паедзе новаствораная група з шасці дзяўчат. Больш за тое, АНТ абвясціў конкурс на песню для «Ёўрабачання», паабяцаўшы пераможцу ажно 50 тысяч долараў — небывалыя для нашых краёў гроши. Але...

Справа ў тым, што усе працы на конкурс належалі ёўрапейскаму вішчальному саюзу. Адпаведна, дасылаць на «Ёўра-

«3+2» = ПРАВАЛ?

бачанне» ўдзельнікаў могуць толькі тыя тэлекампаніі, якія з'яўляюцца чальцамі ЕВС. У нашай краіне ў ЕВС уваходзіць пакуль толькі Першы канал. АНТ, даведаўшыся пра гэту перашкоду, паспрабаваў тэрмінова далучыцца да ЕВС, аднак там з гэтай нагоды захаплення не выказалі (Першы канал паруўся, каб падрыхтаваць адпаведную глебу для такой рэакцыі) і прапанавалі Кісялю пачакаць да чэрвеня 2010-га.

Такім чынам, высветлілася, што сёлета накіраваць выканануць на «Ёўрабачанне» ад Беларусі можа альбо Першы канал, альбо нікто. Але ж для нашых улад такія фармальнасці — гэта цыфу! Высокое кіраўніцтва вырашила, што дэ-юре заяўку дашле Першы канал, а дэ-факта займацца падрыхтоўкай для «Ёўрабачання» будзе АНТ.

Аднак на практицы такое «супрацоўніцтва» канкурэнтам, ше... група «3+2».

адзін з якіх адхапіў у другога смачны кавалак, непазбежна вядзе да «бойкі пад дываном». Гэта, у сваю чаргу, цыгне за сабой страту часу. Так і атрымалася ўжо на першым этапе: калі раней беларускага ўдзельніка «Ёўрабачання» называлі ў студзені, то гэтым разам працэс зачынгнуўся ажно да канца лютага. Прыхым зразумела, што абвяшчаць канкурсанта ад Беларусі мусіў Першы канал. Але АНТ вырашыў сапсаваць маліну канкурэнтам і напярэдадні даў уцечку прац СМІ. У выніку 23 лютага журналісты паведамілі, што на «Ёўрабачанне 2010» паедзе група «3+2», пра стварэнне якой было абвешчана 16 лютага.

Першы канал заскрыгатаў зубамі і 24 лютага распаўсюдзіў заяву, што беларускі ўдзельнік яшчэ не вызначаны. А 25 лютага афіцыйна абвясціў, што на «Ёўрабачанне» паедзе група «3+2».

Адзінае, чым могуць сучэшыцца на Макаёнка, 9, дык гэта рэзервовым выканануцам. Гэту ролю аддалі пратэжэ Першага канала, спеваку Алексу з Магадана (!). Музыка толькі некалькі месяцаў таму перабраўся ў Беларусь, але...

Што да «3+2», то іх нібыта выбірала таямнічая фокус-група. (Ёсьць вялікі падзэрэнні, што складалася тая група з аднаго чалавека, і вы яго ведаце.)

Усе ўдзельнікі новастворанага калектыву летась бралі ўдзел у праекце АНТ «Новыя галасы Беларусі» і цяпер з'яўляюцца салістамі Презідэнцкага аркестра. Аднак калегі досыць скептычна ацэньваюць іх вакальныя таленты. Нават Дзмітры Калдун, які вельмі асцярожны ў выказваннях, падчас круглага стала ў «Комсомольскай правде в Беларусі» прапанаваў памяняць выканануцца. Астатнія выказаліся яшчэ больш жорстка...

Відавочна, што цяпер Першы канал будзе спадзявацца на правал АНТ. Гаварыць пра эфектыўнае супрацоўніцтва ў такой атмасфере немагчыма. А працы — да халеры: менш чым за трох месяцаў трэба падрыхтаваць «3+2» да «Ёўрабачання».

Найбольш верагодным вынікам пры такіх умовах будзе правал. Хутчэй за ўсё, дзяржавы гроши, выдаткованыя на «Ёўрабачанне», чарговы раз будуць змарнаваны, а потым усе пачухаюць патыліцу і пашкадуюць: ізноў не атрымалася...

ВАЛЯНЦІН СЫЧ

НЕ ПУСЦІЛІ Ў СТУДЭНЦКІ ІНТЭРНАТ

Уладзіміра Рамановіча, актыўіста створанай партыі БХД, які збіраецца балаціравацца ў Віцебскі гарсавет, не прапускаюць збіраць подпісы за сваё вылуччэнне ў інтэрнаты Віцебскага тэхнагічнага ўніверсітэта.

Паводле ягоных слоў, у інтэрнаце № 3 дзяжурная спаслалася на забарону загадчыцы і нават паказала адмысловую аўтаву, дзе было напісаны: «Зборшчыкаў подпісаў і агітатару не пускаць!». Аднак загадчыца інтэрната не змагла патумачыць, на якой норме выбарчага заканадаўства грунтуеца забарона. Урэшце яна сказала, што ўваход у інтэрнат забаронены ўсім пабочным асобам, паколькі такім чынам студэнтам пакаралі за парушэнне санітарнага

стану пакояў.

Уладзімір Рамановіч мусіў звярнуцца са скаргай у Цэнтральныя баркам.

У інтэрнат № 2 яго і сябраві ініцыятыўнай групы пусцілі, але супрацоўнікі адра-

зу паведамілі, што ў іх працуе «свая» група, якая збірае подпісы за вылуччэнне ў кандыдаты супрацоўніка ўніверсітэта.

Актыўіст мяркуе, што складанасці са зборам подпісаў у інтэрнатах ВТУ звязаны з тым, што па гэтай самай акрузе балаціруеца праграма пра адміністрацыйна-гаспадарчай частцы названай установы — дзеючы депутат гарсавета. І шмат хто са студэнтаў байца падпісвацца за вылуччэнне дэмакратычнага актыўіста на вачах у выхавальнікаў інтэрната ці нават суседзяў.

Таму больш мэтазгодным спадар Рамановіч лічыць збор подпісаў на вуліцы, наладзіўшы пікет паблізу ўніверсітэта і інтэрнатаў.

РАДЫЁ СВАБОДА

Сабака — сябар чалавека. Гэта фраза даволі збітая, але сэнс яе не змяненца вось ужо шмат дзесяцігоддзя. Сабака — памагаты, абаронца, нянька, а для многіх яшчэ і карміцель.

ПРЫБЫТКОВЫЯ «ДЗЯЎЧЫНКІ»

Для сям'і Ларыёнавых са Слоніма два сабакі («дзяўчынкі») пароды «мопс» прыносяць нядрэнны дадатак да сямейнага бюджету.

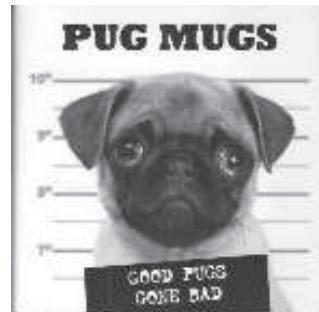
«Калісіці маёй жонцы падарылі шчанюка мопса (сучку) на дзень нараджэння, — распавядае галава сям'і Мікалай Іванавіч. — Яна стала чальцом нашай сям'і — такая гулівая, добрая, адным словам, усеагульная наша аддушына. Калі

прыйшоў час сталення, мы прынялі рашэнне звесці яе з такім жа пародзістым сабакам. Хацелася, каб яна прыносіла патомства».

Першы прыплод, па словах Мікалая Іванавіча, быў прададзены па чыста сімвалічнай цане. «Проста хацелі, каб шчанюкоў хутчэй забрабіць: вельмі шмат валтузін з імі. Тому камусыці падарылі, а камусыці — прадалі за невялікія гроши», — кажа мужчына.

Пазней сям'я Ларыёнавых прыняла рашэнне заняцца «сабачым» бізнесам.

«Мы паказалі шчанюкоў спецыялісту-кінолагу, які скажаў, што нашы мопсы вельмі прыстойныя і даволі пародзіс-

тыя. Тому наступны прыплод ужо быў прададзены па добрай цане — па 200 долараў за кожнага шчанюка», — расказвае Мікалай Іванавіч.

Дарэчы, кошт на шчанюка мопса вагаецца ад 160 да 250 долараў і вышэй. Усё залежыць ад радаводу сабакі, а таксама ад наяўнасці або адсутнасці дакументаў на шчанюка.

КРЫЗІС УСЮДЫ КРЫЗІС

«Дакрызісныя нядрэнныя зраблялі. Адзін прыплод — гэта ад 6 да 8 шчанюкоў. Раней мы прадавалі іх амаль за 200 долараў кожнага. Атрымліваўся добры заробак: ад 1 200 да 1 600 долараў», — распавядае Мікалай Ларыёнай.

З часам купілі другога сабаку, таксама пароды «мопс» і таксама — «дзяўчынку».

«Калі яны шчаніліся амаль адначасова, то хата ператваралася ў сабачую ферму, — кажа

АФІЦЫЙНА

На словах супрацоўнікаў мясцовай інспекцыі па падатках і зборах, пакараць за «сабачы» бізнес рублём (гэта значыць штрафамі за незаконную прадпрымальніцкую дзеяйнасць) практычна немагчыма.

«Раней мы адсочвалі тыя аб'явы ў газете, якія былі звязаны з продажам сабак. Прыйходзілі да сабакароў з рэйдамі, аднак даказаць, што гэтыя людзі рэгулярна атрымліваюць сродкі ад продажу шчанюкоў, нерэальна. Кансультаваліся па дадзеным пытанні ў абласной інспекцыі па падатках і зборах, дзе нам растлумачылі, што на сённяшні дзень продаж шчанюкоў не ліцэнзуецца. Тому сабакары не афармляюць ІП і не плацяць ніякіх падаткаў ад гандлю жывым таварам. Але гэта не тычыцца афіцыйных гадавальнікаў, у якіх рэгулярна ажыццяўляецца продаж шчанюкоў», — растлумачылі карэспандэнту ў падатковай інспекцыі.

СТАРТАВАЛА КАМПАНІЯ «ГАВАРЫ ПРАЎДУ!»

На дніх ў сталічным гатэлі «Краун Плаза» адбылася прэзентацыя грамадзянскай кампаніі «Гавары праўду!».

Ініцыятары кампаніі — творчая і наўуковая інтэлігенцыя: літаратары Рыгор Барадулін і Генадзь Бураўкін, народная артыстка Беларусі Зінаіда Бандарэнка, прафесар, заснавальнік фонду «Дзеці Чарнобыля» Генадзь Грушавай, акадэмік Радзім Гарэцкі, старшыня БАЖ Жанна Літвіна, міжнародны гросмайстар па шахматах Віктар Курэйчык, праваабаронца Таццяна Процька. Лідар кампаніі — знакаміты паэт і грамадскі дзеяч, лаўрэат дзяржаўнай прэміі Уладзімір Някляеў.

ПРАБЛЕМА — У НАС САМИХ

Мэта грамадзянскай кампаніі — усведамленне беларускім грамадствам рэальнага стану рэчаў у краіне, дзе мала месца праўдзе і шмат — мане. Лідар навастворанай кампаніі «Гавары праўду!» паэт Улад-

Зінаіда Бандарэнка і Генадзь Бураўкін вераць у будучыню кампаніі «Гавары праўду!»

зімі Някляеў пачаў сваю прамову з жартатай і анекдота: «У беларуса спыталі: «У якой краіне ты хацеў бы жыць?» — «У Беларусі». — «Дык ты ў ёй жывеш!» — «Э, не, — пачухаў патыліцу беларус, — я хацеў бы жыць у той Беларусі, якую паказваюць па тэлевізоры». У гэтым народным анекдоце сканцэнтравана найпершая праблема, праз якую мы ўсе жывём нібыта ў крыўым люстэрку, — праблема маны. Маны на ўзроўні ўлады, дзяржавы. Але праблема не толькі

ва ўладзе, праблема — у грамадстве. У нас саміх, што стацілі веру ў праўду і яе сілу. Ад маны мы сталі бараніцца маной. Нас аслабіла, стачыла мана».

ТОЛЬКІ ДАКЛАДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

Як заявілі ініцыятары, мэта кампаніі — дакладная інфармацыя пра сітуацыю ў краіне, яе абнародаванне. Прычым шукаць праўду ініцыятары прапануюць грамадству, і разам з грамадствам яны будуць дамагацца канструктыўных рашэнняў. У рамках кампаніі плануецца актыўнае ўзаемадзеянне з валанцёрамі па ўсёй краіне, якія будуць маніторыць інфармацыйную простору. Мяркуеца, што ў сакавіку запрацуе сайт кампаніі.

Першай акцыяй кампаніі стане заклік да грамадзян накіроўваць у адміністрацию кіраўніка краіны адмысловыя паштоўкі з паведамленнямі аб мясцовых праблемах.

ІНА СТУДЗІНСКАЯ

Мікалай Іванавіч. — У агульнай складанасці прыплод ад дзвюх сук быў ад 12 да 14 шчанюкоў. І заробак, адпаведна, быў у два разы большым».

У крыйсныя часы продаж шчанюкоў стаў неактуальным.

«Людзі на сабе эканомяць, а што тут казаць пра сабак? — разважае Мікалай Іванавіч. — На ўтрыманне гадаванцаў ідзе шмат грошай. Корм, ветэрынарнае абслугоўванне і г. д. На ўсё патрэбны гроши».

Цяпер ужо, па сцярджэнні М. Ларыёнава, шчанюкі ад іх мопсаў не карыстаюцца попытам. Менавіта таму апошні прыплод быў прададзены оптам.

«Па 60 долараў за адно шчаня, — кажа Мікалай Іванавіч. — Мы прадалі 14 шчанюкоў па гэтай цане аднаму з рэспубліканскіх гадавальнякай. Нам сказалі, што потым нашых шчанюкоў прадададуць за мяжу».

КАНЕЦ БІЗНЭСУ

«Сабачы» бізнес сям'і Ларыёнавых з крызісам практычна спыніўся. Праз пэўны час пасля продажу апошняга прыплоду на сямейнай нарадзе было прынята рашэнне прадаць і вытворцаў — дзвюх сук-мопсаў.

«Прададлі іх амаль дарма — за 300 долараў абеіх, — кажа Мікалай Іванавіч. — Вядома ж, шкада было расставацца з сабакамі, але нічога не зробіш — такое жыццё».

ВОЛЬГА ШЫЛА

ПАЛЁТ ГРЫШЫНА Ў ГІСТОРЫЮ

У мінулы ўік-энд скончыліся XXI зімовыя Алімпійскія гульні ў канадскім Ванкуверы. Двухтыднёвы марафон прынёс беларусам рэкордную колькасць медалёў, сярод якіх і першае ў сувэрэннай гісторыі алімпійскае золата.

ФРЫСТАЙЛ — № 1

У Канаду выпраўліся 49 наших алімпійцаў, якія прадстаўлялі Беларусь у шасці відах спорту. Па традыціі галоўныя медальныя надзеі звязвалі з дўвумя відамі — фрыстайлам і біятлонам.

30-гадовы Аляксей Грышын, чэмпіён свету-2001 і алімпійскі прызёр-2002, апошнім часам не мог пахваліцца вялікімі поспехамі. У Кубку свету-2010 ён фінішаваў толькі на 10-й пазіцыі, аднак мэтанакіравана рыхтаваўся да Ванкувера.

«Алімпійскаму» турніру была падпрадкавана ўся падрыхтоўка ў гэтым сезоне, пачатак якога быў вельмі складаным. Імкнуўся не расслабляцца, трymаў сябе ў такім стане, каб не перагарэць, — распавёў Грышын апасля. Ён бліскуча выканаў два фінальныя скачкі, суправадзіўшы ў апошнім трэцяе сальта дўвум піруэтамі, — элемент ультратрасі! І ўтрымаўся на нагах. Ёсьць першае алімпійскае золата для Беларусі!

Дзякуючы Грышыну нашы фрыстайлісты не застаюцца без медалёў вось ужо чацвёртую Алімпіяду запар. Гэта і называецца моцнай нацыянальнай школай. Некалі тое самае можна было сказаць і пра біятланістаў, але...

БІЯТЛОННЫ СЮРПРЫЗ

Ванкуверскі поспех айчынных лыжнікаў-стралкоў стаўся, хутчэй, прыемнай неспадзянкай, чым заканамернасцю. Нежаданне кірауніцтва галіны выхоўваць уласных майстроў і згубная практика завозу ў Беларусь расійскіх і ўкраінскіх «штыхов» прычынілася датаго, што за спінамі біятланістай савецкай школы пераемнікам не аказалася. Балазе, на радзіму з Расіі вярнулася суперталенівітая Даша Домрачава, якая прыйшла праз школу расійскіх трэнераў. Менавіта з яе імем звязаны ўсе поспехі айчыннага біятлону апошніх трох гадоў. Не падвяла Даша і ў

кея Беларусі (ФХРБ), адстаўка старшыні ФХРБ Навумава, галоўнага трэнера зборнай канадца Хэнлана і прызначэнне на яго месца асабістага на-

бядзнейнасць спартовых чыноўнікаў, стаўшыя стоп-кранам для саспелых рэформай.

9 МЕДАЛЁЎ НА 5 ГУЛЬНЯЎ

Гульні ў Ванкуверы былі для беларусаў пятымі.

У 1994 годзе на дэбютнай Алімпіядзе ў Ліхэамеры беларусы выступалі пад бел-чырвона-белым сцягам. 37 атлетаў спаборнічалі ў 7 відах спорту, заваяваўшы два срэбраныя медалі. Найлепшая біятланістка ў гісторыі Беларусі Святлана Парамыгіна фінішавала другой у спрынтарскай гонцы. Ад перамогі яе аддзяляла ўсяго нічога — 1,1 секунды. 6-разовы чэмпіён свету канькабежац Iгар Жалязоўскі таксама стаў другім, саступіўшы не менш легендарнаму амерыканцу Джэнсану 29 сотых секунды.

У 1998-м у Нагана, дзякуючы хакеістам, беларусаў было ўжо 62. Выступаючы ў 9 відах праграмы, беларусы зноў здабылі два медалі — бронзавыя. Самы малады з наших лыжнікаў-стралкоў Аляксей Айдараў сенсацыйна фінішаваў трэцім на 20-кілометровай дыстанцыі. Другі медаль — заслуга фрыстайліста Дзмітрыя Дашчынскага.

У заакіянскім Солт-Лэйк-Сіці-2002 прадстаўнікоў сінявокай было гэтулькі ж, як і ў Нагана. Нягледзячы на шалёны поспех хакейнай зборнай, якая ў чвэрцьфінале зрынула шведаў, медаль быў усяго адзін. Гэтым разам алімпійскую бронзу заваяваў прыяцель Дашчынскага Аляксей Грышын.

Праз адсутнасць хакейнай зборнай Алімпіяды-2006 у Турыне стала для наших самай малапрадстаўнічай. 28 атлетаў змагаліся за месца пад сонцам у сямі відах. Як і чатыры гады назад, ад «бубліка» каманду выратавалі фрыстайлісты, а дакладней, Дашчынскі, якога суддзі паставілі на другое месца пасля кітайца.

Такім чынам, зулікам ванкуверскіх перамог у скарбонцы беларусаў 9 медалёў (1-3-5) на пяці гульнях. Алімпіяды-2014 адбудзеца ў расійскім Сочы.

ВІТАЛЬ РУДЗІЦКІ

Залаты медаль Грышына цалкам заслужаны

Ванкуверы. У гонцы на 15 км беларуска зрабіла адзін промах і фінішавала трэцяй, прысвяціўшы медаль нябожычу бацьку.

Дзень 18 лютага стаў для беларусаў сапраўды шчаслівым, бо следам за Домрачавай нашу медальную скарбонку папоўніў 30-гадовы Сяргей Новікаў. З'яўляючыся біятланістам з трэцяй дзясяткі рэйтывінгу, у Ванкуверы магілёвец нечакана адстраляўся на «нуль» у гонцы на 20 км. Высокі тэмп па дыстанцыі вывёў яго на другое месца, якое ён падзяляў з легендарным нарвежцам Оле-Эйнарам Бьёрндаленам. Арганізаторам не заставалася нічога іншага, як уручыць срэбра абодвум.

СТАТЬІСТЫ

Аднак далей за біятлонам і фрыстайлам у нас змрок. Хакейная дружына на чале з Міхаілам Захаравым прадманстравала найгоршое выступленне з 1998 года. Усяго адна перамога (над немцамі), трэх паразы (ад Фінляндыі, Швецыі і Швейцарыі) і адсутнасць гульні — вынік бардаку, які пануе ў айчынным хакеі. Разборкі паміж Мінспорту, Нацыянальным алімпійскім камітэтам і Федэрацыяй ха-

стайніка прэзідэнта Захарава — усё гэта не магло спрыяць удалому выступленню зборнай. Праваліўшы групавы турнір, Захараў, які адначасова ўзначальвае мінскіе «Юнацтва» і ўкраінскую зборную, на ўвесе свет зняславіўся скандалынімі заявамі. Гэтак, ён адвінаваціў канадцаў у «адсутнасці мазгой», а расійскі хакей называў «нашым».

Нагадаем, што калі зборная Беларусі не трапіла на Алімпіяду-2006, ёю таксама кіраваў Захараў.

У лыжных гонках, каньках, горных лыжах беларусы былі статыстамі, займаючы месцы ў 4-5 дзясятку. На гэтым не працінуў засяродзіць увагу прэзідэнт Беларусі і НАК Аляксандр Лукашэнка, які раскрытыкаваў выступ хакеістau і лыжнікаў. «Гульні ў Ванкуверы — падстава для сур'ёзнага аналізу і канкрэтных высноваў», — падкрэсліў ён.

Беларускі зімовы спортпрацыгвае спальваць велізарныя бюджетныя сродкі, значная частка якіх марнуецца на завоз «варагаў» і дасягненне імгненнага выніку, у той час як дзіцяча-юнацкія школы гібеюць без фінансавання. Вельмі не хочацца, каб ванкуверскі троумф фрыстайлістаў з біятланістамі ў чарговы раз абліў

РАСЦІЛА БАБУЛЯ МАК ДЫ КАНОПЛІ...

Васьмідзесяцідвухгадовая жыхарка адной з хоцімскіх вёсак асуджана паводле крымінальнага артыкула.

ХТО ГОНІЦЬ "БІМБАР", ХТО ЦЯГНЕ КАМБІКОРМ

На што толькі не ідуць іншым разам вясковыя людзі, каб хоць нейкім чынам палепшиць свой дабрабыт. Адны гоняць "бімбар", другія перавозяць праз расійскую мяжу кантрабандныя цыгарэты, трэція цягнуць з калгаса пры любой нагодзе хоць паўмеха камбікорму... Калі парушальнікаў строгіх беларускіх зачонаў ловяць, кожны з іх мае ў запасе сваю апраўданную шчымлівую гісторыю. Праадну з іх сталася вядома і нам.

Летась горкі і адначасова кур'ёзны выпадак здарыўся ў вёсцы Ляпнёўка, што ў Хоцімскім раёне, непадалёк расійскай мяжы. Тамтэйшая пенсіянерка, бабуля Марыя, была арыштавана і асуджана на пэўны тэрмін за вырошчванне на сваім агародзе маку і канопляў, ураджай з якіх прадавала маладым расійскім хлопцам. Працягваліся выгадныя для абодвух бакоў дзелавыя адносіны ажно 4 гады. А пачалося ўсё выпадкова.

Неяк у вёску завіталі на аўтамашыне маладыя людзі, якія і натаропліся на бабулю Марыю. Яны запытаўся, ці не парайць яна, у каго тут можна набыць мак. "Ды і ў мяне ёсьць, — адказала старая. — А вам на што? Можа, вы, хлопцы, нуркаманты якія?" — рассмяшыла бабка Марыя невядомых гасцей. А тыя і не сталі хавацца, толькі падкрэслі, што "за гэта бабулі нічога не будзе", бо яна ж не нуркамант! На тым і з'ехалі, добра заплаціўши за мак і ўзяўшы з бабулі абяцанне, што ўвосень яна таксама прапануе ім ураджай маку і канопляў.

СЛОВА СТРЫМАЛА!

Бабуля слова стрымала. Яна засяяла коноплямі і макам практична ўвесі свой агарод. Стрымалі слова і хлопцы. ю якія восенню забралі ўсё вырашчанае бабуляй, ды яшчэ і

Мак – толькі знешне вельмі прыгожы і прыбытковы

па вёсцы паскуплялі "дурноту" там-сям.

Працягвалася гэта, як ужо было сказана, чатыры гады. Мясцовая міліцыя ніяк на тое не рэагавала. Ды міліцыі тут месяцамі не бачылі. У вёсцы ўсяго адзін тэлефон на ўсіх. Правда, і жыве тут усяго восем чалавек, самому малодшаму з якіх крху больш за 75 гадоў. Бліжэйшая крама — у шасці кілометрах, а аўталаўка прыяджае ў вёску ніяк не больш за адзін раз на два месяцы.

З нейкімі сваімі рэйдамі міліцыянеры тут, канешне, перыядычна бывалі. Але па якіх справах і клопатах, гэта людзям не было вядома. На тое, што росцяць мясцовыя бабулі-дзядулі на сваіх агародах, ахоўнікі парадку ўвагі не звярталі. Пашапацураў па Ляпнёўцы туды-сюды, у пару хат зайдуць, пра нешта спытаюцца: маўляў, як жывяце, ці не гоніце самагон? — і толькі тых міліцыянтаў і бачылі.

А адночы пры шараговых міліцыянтах былі два афіцэры з вялікім зоркамі на пагонах. Вось яны і ўбачылі на агародзе ў бабулі Марыі мак ды каноплі. Аддалі каманду скасіць-выніш-

чыць небяспечнае зелле, склалі пратакол на штраф. Можа, тым бы і скончылася, але бабка сама прагаварылася. Яна пачала прасіцца ў тых афіцэраў: маўляў, сынкі мае родненъкія, не вынішчайце ўраджай, бо за ім вось-вось павінны хлопцы рускія прыехаць!

Забягаючы наперад, скажам, што злавіць тых хлопцаў не ўдалося. Судзілі бабулю Марыю. 3-за ўзросту і першага ў жыцці правапарушэння бабцы далі 3 гады ўмоўнага пазбаўлення волі. Паяцяре і ўчастковы ляпнёўскі міліцыянт — яго звольнілі з міліцыі (дарэчы, ён і распавёў нам бабуліну і сваю гісторыю). А вось "вяліказоркавыя" афіцэры, што так удала раскрылі спраvu, атрымалі павышэнне па службе і іншыя знакі падзякі.

...І НОВЫЯ МЕДАЛІ

Здаецца, пра казусную гісторыю можна і забыцца. Але пэўныя пытанні засталіся. Ну, напрыклад, чаму так здрэдку і так фармальна наведвалі міліцыянты сваю вёску? (Аказваецца, як распавядае цяпер былы ўчастковы, бензіну на тое, каб ездіць па маланасе-

леных вёсках часцей, у міліцыі не стае.) Чаму людзі ў тых самых вёсках і слыхам не чулі пра тое, што вырошчванне зелля ёсьць незаконная спраva? Чаму, нарэшце, людзі, якія ўсё жыццё аддалі цяжкай працы ў гаспадарцы, на старасці гадоў засталіся без якой-небудзь прыстойнай дзяржай-най апекі і вымушаны жыць літаральнай на капейкі? Адсюль яны і былі готовы з лёгкасцю і нават удзячнасцю да тых самых "нуркамантаў" спакусіцца на вырошчванне атруты.

Улада, як падаецца, знае адзіны метад барацьбы з п'янствам і наркаманіяй — забарону і крымінальны пе-раслед. Вось і апошняя папраўкі ў Адміністрацыі і Крымінальны кодэкс з гэтага ж шрага: штрафы і крымінальная адказнасць значна павялічаны ажно амаль па сарака пазіцыях. Аднак тлумачальная, выхаваўчая і прафілактычная работа ў гэтым напрамку прыкметна адстаюць (іначай бы, я мяркую, і змены ў кодэксах не спатрэбліліся бы). Значна адстаюць ад сучасных цывілізаваных норматываў і сацыяльна-культурныя ўмоўы, што і правакуе людзей, як справядліва лічаць сацыёлагі і праваабаронцы, на парушэнне, у прыватнасці, антыалкального заканадаўства.

Хоцімскія афіцэры прымалі да мундзіраў новыя медалі. Дэпутаты ўзаконілі сур'ёзныя дапаўненні ў кодэксы. Улада прац "сваё" тэлебачанне і "свае" газеты паставіла на вядзе барацьбу з чыноўнай карупцыяй, недысцыплінаванасцю, бюрократызмам. А бабка Марыя так і не ўцаміла, за што ж яе пакаралі і пазбавілі прыработку.

ЯН ШЫШКА

ВЫБУХ 4 ЛІПЕНЯ: ПАДАЗРОНЫХ НЯМА

На прэс-канферэнцыі 2 сакавіка з нагоды Дня беларускай міліцыі першы намеснік міністра ўнутраных спраў Алег Пякарскі закрануў і пытанне расследавання выбуху, што здарыўся ў Мінску 4 ліпеня 2008 г. падчас святкавання Дня незалежнасці.

Алег Пякарскі зазначыў, што за перыяд, які мінүт у часу выбуху, было праведзена 900 дойны, 600 ператрусаў, знайдзена 150 кг выбуховых прыстасаванняў.

Пякарскі падкрэсліў, што ўсе асобы на фотадзымках, распаўсюджаных міліцыяй, устаноўлены.

Міліцыя настойвае на тым, што выбух 4 ліпеня быў здзейснены з хуліганскіх матываў, але ні падазроных, ні асоб, датычных да выбуху, няма.

ПРЫСТУП ГАЛАВАКРУЖЭННЯ

*И звезды сильней заблестали,
И кровь ускоряет свой бег,
И смотрит с улыбкою Сталин
— Советский простой человек*
В. Лебедзеў-Кумач

Доўгі час я меркаваў, што сярод маіх сваякоў не было ахвяраў сталінскіх рэпрэсій. Нікога не расстралялі, не адправілі ў лагер. Мне падавалася, што рэпрэсіі — гэта 37-гад, ну, можа, яшчэ «справа ўрачоў» у 1953-м.

Між тым, маці не аднойчы рассказала мне пра свайго дзеда — беларускага селяніна і яго дзяцей. Старэйшыя сыны, як і іх бацька, былі мужыкі працавітыя, сямейная гаспадарка была лепшай у роднай вёсцы. За гэта ўсю сям'ю ў 1930-м раскулачылі і саслалі на Поўнач. Ім удалося ўцячы з пасялення і ўладкавацца на працу ў Ленінградзе. Старэйшы з адцаў ўтапіўся ў Няве. Двоє братоў пазней загінулі на фронце. Малодшую з сясцёр, маю бабулю, яшчэ ў 30-м знайшоў яе будучы муж, мой дзед, і адвез у Мінск.

Чамусці я ўспрымаў тая аповаяды пра «раскулачванне» неяк асобна ад паняццяў ГУЛАГ, сталіншчыны. Чаму я пра гэта ўспомніў?

Акурат 80 гадоў таму, 2 сакавіка 1930 года ў газеце «Правда» выйшаў артыкул Сталіна «Галавакружэнне ад поспехаў». Калі я вучыўся ў школе, а потым у інстытуце, гэты дакумент падаваўся як выключна станоўчы. (Дарэчы, як і ў хрэстаматыйным рамане Шолахава «Узнятая цаліна»). Маўляў, Сталін асуздзіў у сваім артыкуле «перагібы» у калгасным будаўніцтве — напрыклад, гвалтоўнае абагульванне дробнага быдла і птушак. Але ж насамрэч гэта быў узор цынічнага падману і палітыканства. Усяго за некалькі месяцаў да таго Сталін, таксама ў «Правде», выступіў за маштабную калектывізацыю. Але раптам выявілася, што ў выніку «галавакружэння ад поспехаў» былі дашучаны некаторыя памылкі. Прычым, толькі ў аддаленых паўночных раёнах і ў Сярэдняй Азіі.

Вось цытата з артыкула: «Вядома,

І цяпер такія карыкатуры ўспрымаюцца ў нас неаднозначна

што ў шэррагу раёнаў Туркестана былі ўжо спробы «дагнаць і перагнаць» перадавыя раёны СССР шляхам пагрозы ваеннаі сілай (...). Што можа быць агульнага паміж гэтай «палітыкай» унцера Прышыбеева і палітыкай партыі, якая абапіраецца на добраахвотнасць і ўлік мясцовых асаблівасцей ў справе калгаснага будаўніцтва? Ясна, што паміж імі няма і не можа быць нічога агульнага. Каму патрэбны гэтыя скрыўленні, гэтае чыноўніцтва дэкрэтаванне калгаснага руху, гэтыя нягодныя пагрозы ў адносінах да сялян? Нікому, апрача нашых ворагаў». (Ворагамі не ўзабаве абвесцяць «трацкістай», а за імі «бухарынцай»).

Лёгка заўважыць, што ў артыкуле галоўнай партыйнай газеты здыміца віна за «скрыўленні» з ЦК начале з генсекам, ды і з партыі ўвогуле. А прычына артыкула ў «Правде» была простай. Палітыка «суцэльнай калектывізацыі» выклікала супраціў сялянства. У студзені 1930 было зафіксавана 346 масавых выступленніў сялян, у лютым — 736, а ў сакавіку ў Беларусі, а таксама ў Цэнтральна-Чарназёмным раёне, Паволжы, іншых рэгіёнах Расіі, на Каўказе і ў Сярэдняй Азіі іх было

ўжо больш за 1600. У акцыях пратэсту ўдзельнічалі каля 800 тысяч чалавек. Ва Украіне хваляванні тым часам ахапілі ўжо больш за тысячу населеных пунктаў. Праз два гады там пачнеца Галадамор...

Радасць, якая ахапіла сялян пасля выходу сталінскага артыкулу, была нядоўгай. Суцэльнна калектывізацыя і раскулачванне працягваліся. Паводле даведкі аддзела ГПУ па специялізіроўках ГУЛАГа, у 1930—31 гг. былі выселены на Урал, у Сібір і на Далёкі Усход 381 026 сем'яў агульнай колькасцю 1 803 392 чалавекі. Большаясць з тых людзей загінулі яшчэ падчас дэпартацыі, а потым ад холаду, хваробаў і невыносных умаваў жыцця ў «спецпасяленнях», якія ім самім давялося будаваць у тайге ці ў тундры.

...Улады Масквы ў сувязі з 65-годдзем Перамогі вырашылі ўсталяваць у горадзе на просьбу ветэранаў «інфармацыйныя стэнды», прысвечаныя Сталіну. Можна не сумнівацца, што на іх не будзе ніякай інфармацыі пра сталінскія злачынствы, пра гвалт над народамі.

А на Лінію Сталіна пад Мінскам будуць па-ранейшаму прывозіць турыстаў...

МАКСІМ ПЕШКА

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ ЧЫТАЦЬ НАШУ ГАЗЕТУ Ў ІНТЕРНЕЦЕ І Ў PDF-ВЕРСII,
ЗАХОДЗЬЦЕ НА САЙТ WWW.SVABODABY.NET.**

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ АТРЫМЛІВАЦЬ PDF-ВЕРСIU ГАЗЕТЫ,
ПАВЕДАМЦЕ НАМ НА E-MAIL info@svabodaby.net ВАШ ЭЛЕКТРОННЫ АДРАС.**